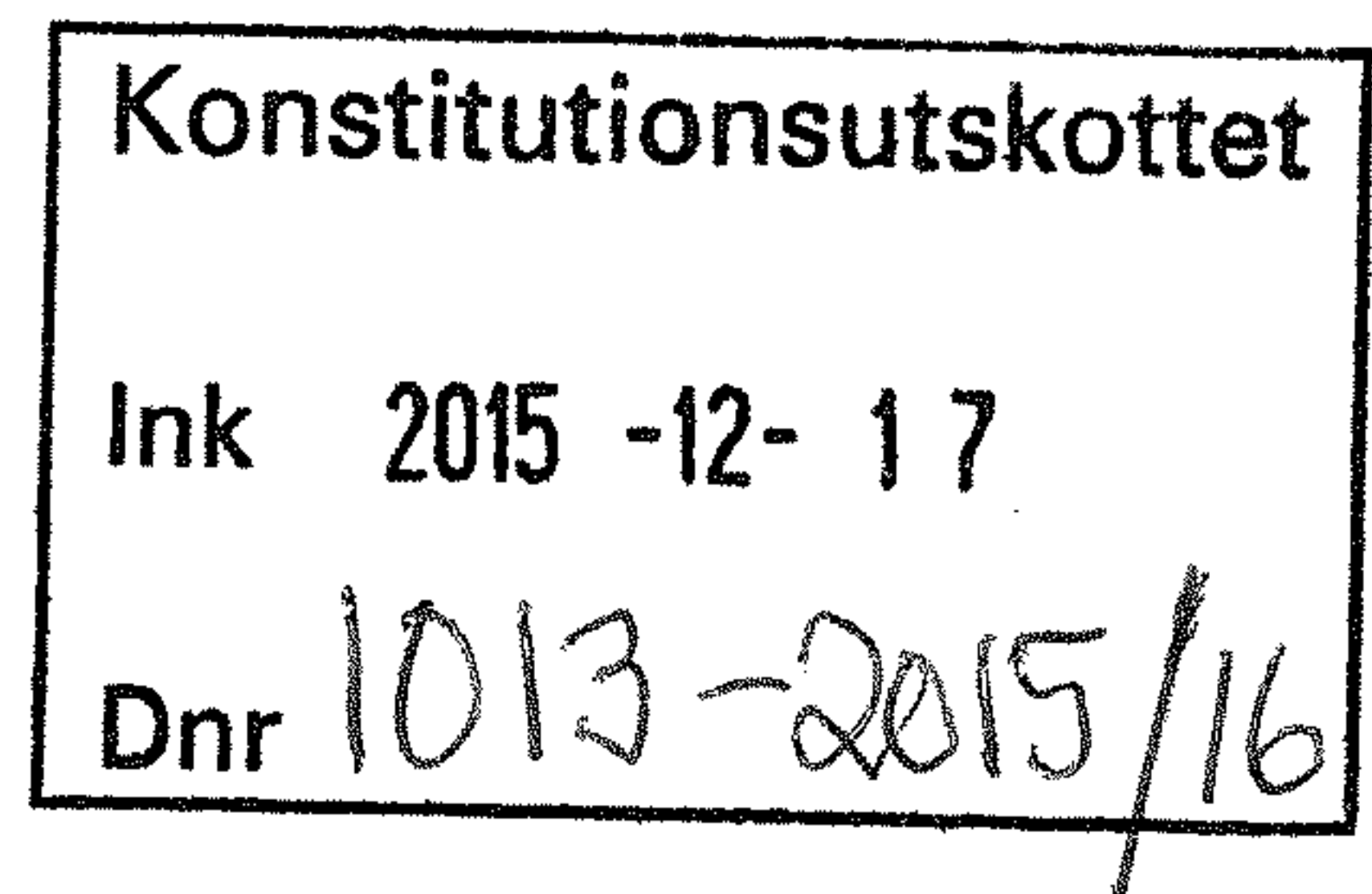

Stockholm 2015-12-17

Konstitutionsutskottet

Begäran om granskning av huruvida statsminister Stefan Löfven och statsrådet Ardalan Shekarabi har brutit i sin hantering av begäran om utfående av allmän handling

Bakgrund och omständigheter

Under hösten 2015 träffade Allianspartierna och regeringen en migrationsöverenskommelse. I den ingick ett tillskott till kommuner och landsting som ska fördelas enligt vissa principer. På regeringens hemsida har man kunnat ta del av en preliminär fördelning av stödet till kommuner och landsting.¹ Den exakta beräkning som ligger till grund för fördelningen framgår dock inte.

Jag begärde via Riksdagens utredningstjänst att få ta del av beräkningen. Det svar som RUT fick från regeringen, var att beräkningarna inte lämnas ut, eftersom de betraktas som arbetsmaterial.²

Jag bad då personligen den 25 november 2015 per e-post³ att få ut beräkningarna. Efter att jag per telefon påmint ansvarig tjänsteman om min begäran, erhöll jag

---

¹ <http://www.regeringen.se/globalassets/regeringen/dokument/finansdepartementet/pdf/regeringens-avsedda-fordelning-av-stod-till-kommuner-och-landsting-i-andringsbudgeten.pdf> 13 december 2015

² Rapport från Utredningstjänsten, Dnr 2015:1913, Fördelning extra ändringsbudget, 25 november 2011.

³ Se bilaga I.

Maria Malmer Stenergard

Riksdagsledamot • Finansutskottet • Skatteutskottet • Civilutskottet • Sveriges riksdag
Mobil: +46 (0)725-38 36 89 • E-post: maria.malmer.stenergard@riksdagen.se

den 27 november 2015 beslut om att jag inte kunde få ut de begärda handlingarna.⁴

I beslutet angavs att jag hade möjlighet att begära att ansvarigt statsråd skulle pröva frågan och att ett sådant beslut behövs för att ett avgörande ska kunna överklagas till regeringen. Jag upplystes också om att statsrådet, i stället för att själv pröva frågan, har möjlighet att lämna över frågan till regeringen. Den 30 november 2015 begärde jag i e-post till ansvarig tjänsteman och registrator att frågan skulle prövas av ansvarigt statsråd.⁵

I en interpellation⁶ ställd till Magdalena Andersson den 30 november 2015, ifrågasatte jag varför jag inte kunde få ut beräkningen. Interpellationen besvarades av statsrådet Ardalan Shekarabi i Riksdagens kammare den 8 december 2015.

Den 17 december 2015 mottog jag beslut av regeringen som avslog min begäran.⁷ Beslutat var daterat den 10 december 2015 och undertecknat av Magdalena Andersson.

Gällande rätt

Enligt 1 kap. 1 § tredje stycket Regeringsformen (RF) utövas den offentliga makten under lagarna. Förvaltningsmyndigheter och andra som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter ska enligt 1 kap. 9 § RF i sin verksamhet iaktta saklighet och opartiskhet.

Allmänna handlingar som får lämnas ut ska lämnas ut till den som begär det omedelbart eller så snart som möjligt, 2 kap 12 § Tryckfrihetsförordningen (TF). En handling är allmän om den förvaras hos en myndighet och enligt 6 eller 7 §§ är att anse som inkommen till eller upprättad hos myndigheten. Begränsningar i rätten att ta del av allmänna handlingar anges i 2 kap 2 § TF (som hänvisar till offentlighets- och sekretesslagen).

Statsministern är, i egenskap av chef för Regeringskansliet, ytterst ansvarig för att hanteringen av offentliga handlingar vid Regeringskansliet sköts i enlighet med grundlag.

I granskningsbetänkandet 2012/13:KU20, sidan 245, anförde konstitutionsutskottet:

---

⁴ Se bilaga 2.

⁵ Se bilaga 3.

⁶ 2015/16:231 om beräkningen bakom fördelningen av kommunmiljarderna.

⁷ Se bilaga 4.

”Statsministern bär ett övergripande ansvar för att man inom Regeringskansliet som helhet har den organisation och de rutiner som krävs för att tryckfrihetsordningens regler om handlingsutlämnande ska kunna efterlevas.”

Skäl för begäran om granskning

1. Bristande hantering av begäran om utfående av allmän handling

Under ”Bakgrund” ovan, har jag redogjort för min begäran om utfående av allmän handling samt min begäran att ansvarigt statsråd ska pröva frågan. Av min redogörelse framgår att det finns brister i hanteringen hos Regeringskansliet genom att man från Regeringskansliets sida inte iakttagit det skyndsamhetskrav som uppställs i 2 kap 12 § TF. Utöver den alltför långsamma hanteringen på tjänstemannanivå kan man konstatera att regeringens beslut i frågan är daterat den 10 december 2015, men inte kom fram till mig förrän den 17 december 2015. Alltså har beslutet inte expedierats till mig med den skyndsamhet som Tryckfrihetsförordningen förutsätter.

2. Statsrådet Ardalan Shekarabi har eventuellt inte lämnat korrekt information om innebörden av allmän handling

Under interpellationsdebatten lämnade Ardalan Shekarabi uppgifter om innebörden av begreppet allmän handling – uppgifter som kan ifrågasättas:

”Underlaget för de preliminära beräkningarna utgör än så länge enbart ett arbetsmaterial i Regeringskansliet. Ärendet kommer att avslutas först när regeringen fattar beslut om fördelningen av medel till kommunerna. Detta beslut kan fattas först när riksdagen tagit ställning till de kommuner som kollektivt ska tilldelas det tillfälliga stödet. Eftersom ärendet inte är avslutat är underlaget inte allmän handling. (...) Det ska dock sägas att när ärendet om fördelningen avslutas kommer handlingarna i ärendet att bli allmänna, i enlighet med lagstiftningen. Då ska tjänstemannen i Regeringskansliet också ta ställning till vilka minnesanteckningar och underlag som ska arkiveras och därmed bli del av allmänna handlingar. Avsikten är att underlaget kommer att läggas i akten och därmed bli en allmän handling. Då kommer det naturligtvis att hanteras utifrån den lagstiftning som gäller.”

Frågan om en handling är allmän eller inte, avgörs inte av om ett ärende

är avslutat eller inte. Dokument kan vara upprättade, trots att det ärende som de hör till inte är avslutat.

Ardalan Shekarabi gav också sken av att eventuell publicering i media kan vara avgörande för om en handling är allmän eller inte:

”Eftersom det finns uppgifter som framkommit i medier och också på regeringens webbsida kan man fråga sig om inte det är den allmänna handlingen. Men de uppgifter som är publicerade på hemsidan är en preliminär fördelning som Regeringskansliet har tagit fram och lagt ut för att ge viss ledning om hur medlen kommer att fördelas.”

En handlingens eventuella publicering i media påverkar dock, enligt min uppfattning, inte om den är allmän i lagens mening eller inte.

Ett statsråd har ett ansvar för att lämna korrekta uppgifter – särskilt i riksdagen och särskilt när det gäller uppgifter om innebörden av gällande lagstiftning. Det kan ifrågasättas om så har skett i detta fall.

3. Statsrådet Ardalan Shekarabi har vägrat att uppge vilken minister som är ansvarig för fråga om utfående av allmän handling

Som jag nämnde ovan ställde jag min interpellation till finansminister Magdalena Andersson. När det var Ardalan Shekarabi som besvarade interpellationen, med hänvisning till arbetsfördelningen inom regeringen, så förutsatte jag att han var ansvarigt statsråd. Under interpellationsdebatten med mig den 8 december 2015, hänvisade dock Ardalan Shekarabi till ansvarigt statsråd:

”Flera personer, däribland Maria Malmer Stenergard, har begärt att få ut beräkningarna för den preliminära fördelningen. Den tjänsteman som tagit ställning till dessa framställningar har bedömt att beräkningarna inte återfinns i några allmänna handlingar. Maria Malmer Stenergard har begärt att det ansvariga statsrådet ska pröva det besked som hon erhållit i denna fråga. Jag vill inte föregå prövningen av hennes begäran men kan konstatera att enskilda riksdagsledamöter har samma möjligheter som allmänheten i övrigt att ta del av allmänna handlingar.”⁸

---

⁸ Riksdagens protokoll 2015/16:41 den 8 december 2015

Under interpellationsdebatten ställde jag upprepade gånger frågan vem ansvarigt statsråd är. Han lämnade aldrig svar på min fråga, trots att det är en fråga som man rimligen kan kräva att få besvarad.

4. Statsrådet Ardalan Shekarabi har lämnat olika besked om hanteringen av begäran om utfående av allmän handling

Under interpellationsdebatten hänvisade Ardalan Shekarabi inledningsvis alltså till ansvarigt statsråd. Senare i debatten gav han två andra besked, som inte är förenliga med de inledande beskedena.

1. Han lämnade i sitt andra inlägg i interpellationsdebatten besked som inte rimligen kan uppfattas som något annat än ett ställningstagande i sakfrågan, trots att han inte ville föregå prövningen av ansvarigt statsråd:

”Underlaget för de preliminära beräkningarna utgör än så länge enbart ett arbetsmaterial i Regeringskansliet. Ärendet kommer att avslutas först när regeringen fattar beslut om fördelningen av medel till kommunerna. Detta beslut kan fattas först när riksdagen tagit ställning till de kommuner som kollektivt ska tilldelas det tillfälliga stödet. Eftersom ärendet inte är avslutat är underlaget inte allmän handling.” (...) ”Eftersom underlaget inte är en allmän handling ska det inte lämnas ut till henne.”

2. Han uppgav därefter, i sitt tredje inlägg, att det är regeringen, och inte ansvarigt statsråd, som ska pröva mina begäran om utfående av allmän handling:

”Jag vill alltså inte föregå själva hanteringen, och det är regeringen som fattar beslutet, så att vi är klara med den ordning som gäller enligt vår lagstiftning.”

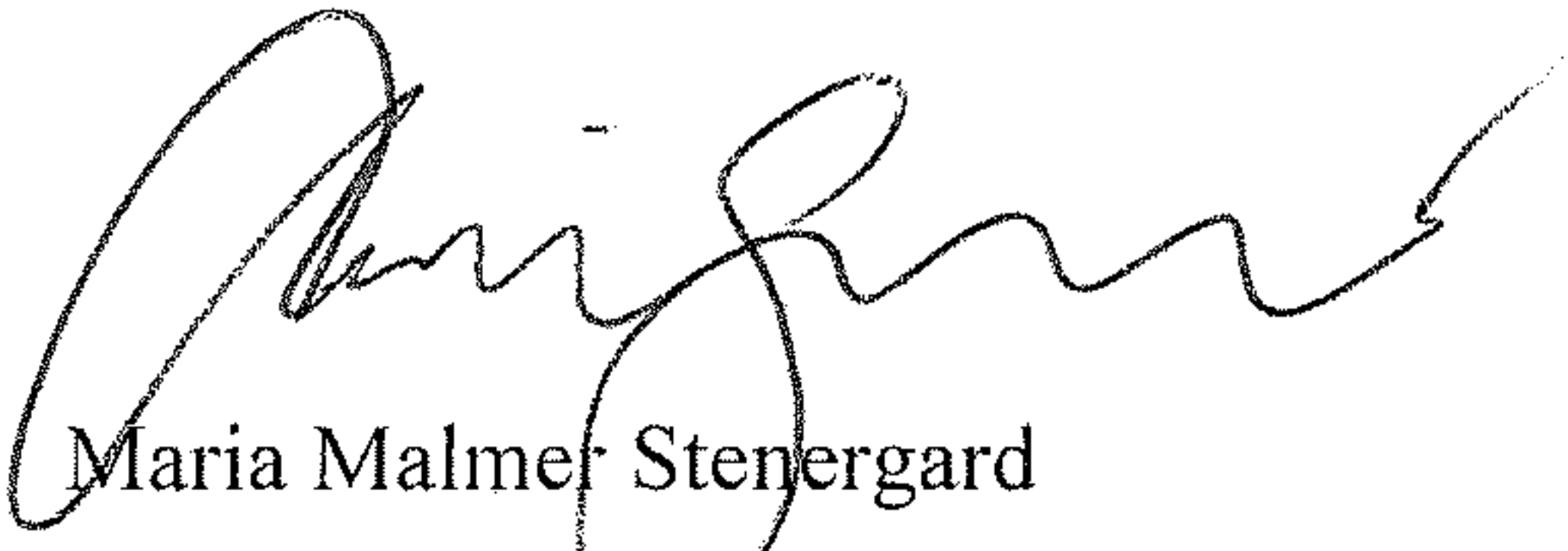
Återigen: Man måste kunna kräva av ett statsråd att information som lämnas är korrekt och entydig – särskilt när den lämnas i riksdagen och särskilt när den rör frågan om handläggningen av ett ärende. Det är därmed inte godtagbart att lämna tre olika besked om ärendets beredning.

5. Statsrådet Ardalan Shekarabi har föregripit prövningen av min begäran om utfående av allmän handling

Av punkten 4 ovan framgår att Ardalan Shekarabi lämnade tydligt besked i sakfrågan, trots att han, enligt egen uppgift, inte avsåg att fatta beslut i frågan. Han har därmed föregripit den prövning som enligt honom själv ska ske av ansvarigt statsråd alternativt av regeringen.

Jag hemställer, med anledning av ovanstående, att konstitutionsutskottet granskar om regeringen och statsrådet Ardalan Shekarabi har brutit i sin hantering av min begäran om utfående av allmän handling. Utskottet bör även granska om statsminister Stefan Löfven har levt upp till sitt ansvar som regeringschef och chef för Regeringskansliet när det gäller utlämnande av allmänna handlingar.

Maria Malmer Stenergard
Riksdagsledamot (M)

Maria Malmer Stenergard

Från: Maria Malmer Stenergard
Skickat: den 25 november 2015 14:31
Till: lotta.karle@regeringskansliet.se
Ämne: Fördelningsnyckel

Hej Lotta!

Jag fick din mailadress från Riksdagens utredningstjänst. De har meddelat mig att det inte går att få ut beräkningarna för fördelningen av de extra kommunpengarna. Skulle jag kunna få ett beslut med besvärshänvisning?

Vänliga hälsningar

Maria Malmer Stenergard
Riksdagsledamot (M)

Maria Malmer Stenergard

Från: Lotta Karle <lotta.karle@regeringskansliet.se>
Skickat: den 27 november 2015 15:58
Till: Maria Malmer Stenergard
Kopia: Fi Registrator
Ämne: SV: Fördelningsnyckel

Hej,

Du har begärt att få ta del av beräkningarna för fördelningen av de extra medel till kommunerna som föreslagits i regeringens proposition Extra ändringsbudget för 2015 (prop. 2015/16:47).

Någon allmän handling som innehåller de beräkningarna för fördelningen finns inte vid Finansdepartementet. Någon handling kan därför inte lämnas ut. Din begäran kan således inte tillmötesgå.

Detta är ett tjänstemannabesked. Om du inte är nöjd med utfallet av denna prövning kan du begära att frågan om utlämnande prövas av ansvarigt statsråd. Ett beslut av statsrådet krävs för att ett avgörande ska kunna överklagas till regeringen. I stället för att pröva frågan själv, får statsrådet överlämna frågan direkt till regeringen.

Med vänlig hälsning
Lotta Karle

Finansdepartementet
Budgetavdelningen
Jakobsgatan 24
Stockholm
E-post: lotta.karle@regeringskansliet.se
E-mail: lotta.karle@gov.se
Tel: 08-405 43 96
Mobil: 073-581912/+46 703 581912

-----Ursprungligt meddelande-----

Från: Maria Malmer Stenergard [mailto:maria.malmer.stenergard@riksdagen.se]
Skickat: den 25 november 2015 14:31
Till: Lotta Karle
Ämne: Fördelningsnyckel

Hej Lotta!

Jag fick din mailadress från Riksdagens utredningstjänst. De har meddelat mig att det inte går att få ut beräkningarna för fördelningen av de extra kommunpengarna. Skulle jag kunna få ett beslut med besvärshänvisning?

Vänliga hälsningar

Maria Malmer Stenergard
Riksdagsledamot (M)

Maria Malmer Stenergard

Från: Maria Malmer Stenergard
Skickat: den 30 november 2015 10:41
Till: fi.registrator@regeringskansliet.se
Kopia: lotta.karle@regeringskansliet.se
Ämne: Fwd: SV: Fördelningsnyckel

Hej!

Med hänvisning till beskedet nedan, begär jag att ansvarigt statsråd prövar frågan.

Mvh

Maria Malmer Stenergard
Riksdagsledamot (M)

Vidarebefordrat brev:

Från: Lotta Karle <lotta.karle@regeringskansliet.se>
Datum: 27 november 2015 15:57:37 CET
Till: Maria Malmer Stenergard <maria.malmer.stenergard@riksdagen.se>
Kopia: Fi Registrator <fi.registrator@regeringskansliet.se>
Ämne: SV: Fördelningsnyckel

Hej,

Du har begärt att få ta del av beräkningarna för fördelningen av de extra medel till kommunerna som föreslagits i regeringens proposition Extra ändringsbudget för 2015 (prop. 2015/16:47).

Någon allmän handling som innehåller de beräkningarna för fördelningen finns inte vid Finansdepartementet. Någon handling kan därför inte lämnas ut. Din begäran kan således inte tillmötesgå.

Detta är ett tjänstemannabesked. Om du inte är nöjd med utfallet av denna prövning kan du begära att frågan om utlämnande prövas av ansvarigt statsråd. Ett beslut av statsrådet krävs för att ett avgörande ska kunna överklagas till regeringen. I stället för att pröva frågan själv, får statsrådet överlämna frågan direkt till regeringen.

Med vänlig hälsning
Lotta Karle

Finansdepartementet
Budgetavdelningen
Jakobsgatan 24
Stockholm
E-post: lotta.karle@regeringskansliet.se
E-mail: lotta.karle@gov.se
Tel: 08-405 43 96
Mobil: 073-581912/+46 703 581912

Maria Malmer Stenergard

Från: Gustav Forsberg <gustav.forsberg@regeringskansliet.se>
Skickat: den 17 december 2015 09:50
Till: Maria Malmer Stenergard
Ämne: Regeringsbeslut 2015-12-10, Fi2015/05381/BA3
Bifogade filer: Reg.beslut utlämnande.pdf

Hej,

Fogat till detta e-postmeddelande finns regeringens beslut i ärende dnr Fi2015/05381/BA3.

Med vänliga hälsningar

Gustav Forsberg
Kansliråd
Rättssekreteriatet
Finansdepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm
08-405 40 43
gustav.forsberg@regeringskansliet.se
www.regeringen.se

REGERINGEN

Regeringsbeslut 11

2015-12-10

Fi2015/05381/BA3

Finansdepartementet

Maria Malmer Stenergard

maria.malmer.stenergard@riksdagen.se

Begäran att få ta del av en handling

Regeringens beslut

Regeringen avslår din begäran.

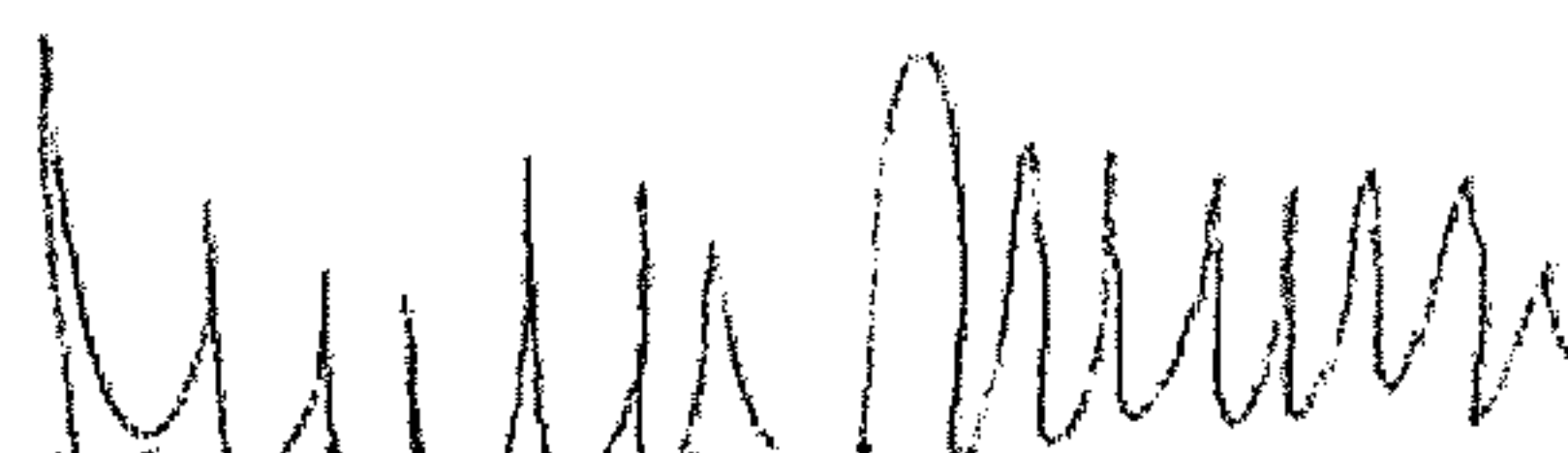
Ärendet

Du har begärt att få ta del av beräkningarna för fördelningen av de extra medel till kommunerna som föreslagits i regeringens proposition Extra ändringsbudget för 2015 (prop. 2015/16:47).

Skälen för regeringens beslut

Någon handling som omfattas av din begäran och som är allmän förvaras inte hos Regeringskansliet.

På regeringens vägnar

Magdalena Andersson
Gustav Forsberg